

UNIVERZITA PARDUBICE

Vás zve na výstavu

LADAKH

ROMAN KAMEŠ
OBRAZY

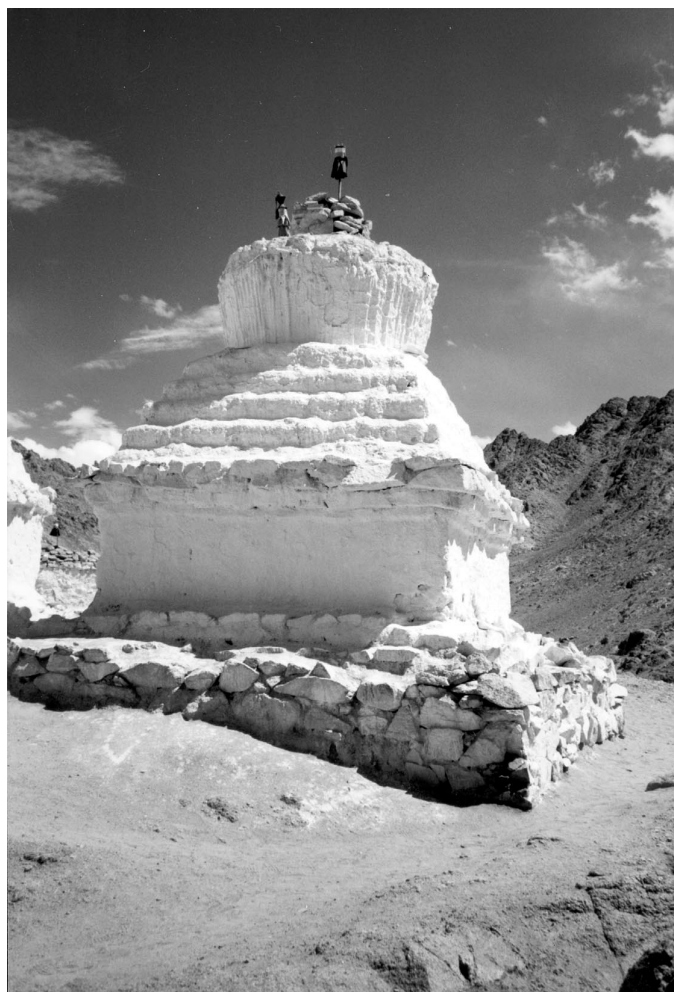
VLADISLAV ROGOZOV
FOTOGRAFIE

Galerie Univerzity Pardubice
Univerzitní knihovna
Studentská 519
Pardubice - Stavařov

5. 6. - 30. 8. 2002

pondělí - pátek 8 - 18 hodin
sobota 8 - 12 hodin

Knihovna Univerzity Pardubice
bude od 15. 7. do 15. 8. uzavřena.
Po celé léto od 29. 6. do 30. 8.
je zavřeno také v sobotu.

Událost krajiny

Místo a čas hrají v životě Romana Kameše podstatnou roli. Narodil se v Praze roku 1952, odešel do Paříže roku 1973, odjel do Ladakhu roku 1992. Od té doby se vrací do Ladakhu nebo možná správněji - od té doby se vrací z Ladakhu do Paříže. Čas od času se vrací do Čech, jako teď. Jeho obrazy sledují tentýž vzorec příchodů, odchodů a návratů; kdesi uprostřed leží jejich smysl, jenž s léty nabyl na stálosti.

Kamešovy obrazy jsou svým způsobem jedinečné. Aniž se zřikal západní zkušenosti lyrické abstrakce, malíř fascinován jinou duchovní i přirozenou zkušeností zkouší s podivuhodným soustředěním najít vnitřní poslání, jež příroda vložila do hor; trpělivě klade na papír ten tichý majestát, s nímž zaujímá své místo hora, stěna, svah, kreslí nekonečný proud, kterým je obeplíná mlha, déšť a sníh.

Na skrojku papíru rozprostírá veliké prázdno, jež oduševňuje strmou stálost hor i nesmírnou proměnu vod, tu stálost i tu proměnu kreslí do ticha bez hranic, z paměti věčného klíčení, ze závratí naklánění, z úžasu padání; na skrojku papíru vždy znovu vybízejícího k doteku živého.

Kamešovy obrazy rostou právě z takového dotýkání, vytrvalého dotýkání se výšky a dálky krajiny Himalájí, v níž našel nejryzejší podobu toho, co hledal a co předtím pěstoval jako imaginární krajinu východní básnické ideje, jež ho zaujala:

Ač v horské pustině člověka nepotkávám
Odněkud lidský hovor zní tu na doslech
S ním soumrak do lesa se kose vkrádá
Naposled svitnout na zelený mech

Současné obrazy z toulavé dílny Romana Kameše působí očistně minimem malířských prostředků a barev, jejich povlovným oprošťováním, jejich tichým vrstvením v pomalém zrání díla. Tak jako autor čínského čtyřverší došel až na kost vět a k dřeni slov, tak se malíř vzdaluje dekorativní skladbě barev a ornamentu ploch, vyhýbaje se neurčitému lyrismu stejně jako náladě. Lomené tóny modré a fialové, žluté a jilové, zelené a sprásové tvoří paralelní svět obrazu jako vzdušné metamorfózy, v níž hory a vody ztratily objem a vzlínají bez tíže, aby z mnohokrát zažité události krajiny stvořily jedinečnou událost ducha, nikoli jako prostou evokaci zážitku, nikoli jako instrument meditace, ale jako bytí v tom.

Bytí v tom znamená být v krajině za krajinou.

Bytí v tom znamená být v obraze za obrazem.

Tak z malířského nadání roste usebrání přirozených rytmů nebe a země ve skladbě čar a barev – jako to nejlouběji živé.

Co jiný básník řekl:

Tak umět vkročit za obrazy věcí!
Tak umět v kruhu nahmátnout střed!
A bez násilí pozdvihnout to na svět
A bez těžkosti v rukou podržet

To, co se jeví západnímu oku jako abstraktní zjednodušení, jsou přirozené privilegované znaky velmi osobního prostoru, v němž vztahy sousedství, osamění, vzdálení, přibližování, sounáležitosti, rozdělení, ubývání a hromadění doznávají měřítek absolutních.

Tak zde zakoušíme intenzivní pocit přesahování, tak se s malířem dotýkáme velikosti, té velikosti, jež není mimo tento svět, ale je nám na dosah v povznášivé moudrosti hor a v hojivé radosti vod, nevýslovný příval, nevýslovný svah.

Oldřich Král, květen 2002

LADAKH – nebo také

ZEMĚ PRŮSMYKŮ - ZEMĚ SNĚHU - ZEMĚ LÁMŮ - KRÁLOVSTVÍ POUSTEVNÍKŮ - ZEMĚ LIDÍ -
ZÁPADNÍ TIBET - STŘEDNÍ TIBET - DRUHÝ TIBET - MALÝ TIBET ...

Tato jména a mnohá další dostala země sevřená mezi masívy Himaláje a Karákoramu. Krásná a tvrdá vysokohorská příroda utvářela život lidí v malém království a zároveň ho chránila před otřesy okolního světa za hradbou nejvyšších hor. V tomto zachovalém koutku „starého světa“ tak přetrvala společnost a hodnoty, které se z našeho uspěchaného života vytrácejí nebo ustupují do pozadí. Život v harmonii s divokou přírodou, pokora před chodem věcí, jež nás obklopují a přesahují, hluboká úcta k ostatním lidem a živým tvorům, upřímná radost z věcí každodenního života, laskavý smích a milý smysl pro humor ...

Krásna člověka a drsné přírody zde tvoří vzácnou jednotu, jež svou harmonií osvobozuje myšlenky a ty se a ve volném letu vznášejí prostorem vysoko nad zasněženými vrcholky hor ...

I Ladakh se však mění. V roce 1974 zde přistálo první civilní letadlo a následovala další. Přírodní bariéra chránící po staletí vytvářenou společenskou rovnováhu tím byla překonána. Každým rokem přijíždí do Ladakhu stále více turistů za vysokými horami, exotikou, jedinečnou kulturou. S nimi se do Malého Tibetu dostává i řada civilizačních vymožeností a peněz. Struktura tradiční společnosti a kultury se pod těmito vlivy mění a ve své původní podobě postupně

zaniká. Duchovní bohatství a tradice jsou konfrontovány s bohatstvím materiálním a s rychlým tempem „vyspělého“ moderního světa. Jde o nezvratný vývoj. Můžeme se pouze pokoušet zachytit střípky tohoto mizejícího světa a citlivě vstřebávat hodnoty, které zde stále ještě tak samozřejmě existují a kterých se v našem pohodlném a uspěchaném světě tolik nedostává. „Je však chybou, jezdit to hledat do Ladakhu. To, co mnozí z vás tolik hledají, zde nikdy nenajdou. Jediným místem, kde můžete nalézt Klid, je vaše duše. Najít – můžete jenom v sobě,“ řekl nám milým vědoucím úsměvem jeden z lámů v klášteře Tikse. A při pohledu na nás se pobaveně rozesmál tichým laskavým smíchem.